

אורות במחשכים – מערך שיעור

חג החנוכה בתקופת השואה ולאחריה: חוסן, נס ותקומה

(מצורפת מצגת מלווה)

"הנרות הללו אנו מדליקין על הנסים ועל הנפלאות"

חג החנוכה, המסמל את ניצחון הרוח היהודית מול כוחות גדולים ממנו, קיבל משמעות מיוחדת בתקופת השואה ובשנים שלאחריה. למרות התנאים הבלתי-אנושיים בגטאות, במחנות הריכוז והמעצר, יהודים רבים מצאו דרכים להדליק נרות חנוכה, תוך סיכון חייהם, מתוך אמונה עמוקה בכוחו של העם להמשיך לשרוד ולנצח.

כיום, בעיצומה של תקופה של לחימה והתמודדות ביטחונית, חג החנוכה מחזק בנו את גבורתנו. כוחנו אינו בכוח הזרוע, אלא באמונה, באחדות ובחוסן הקהילתי. כמו אז, גם היום אנו ניצבים מול כוחות המבקשים לפגוע בנו, אך אנו ממשיכים להילחם, להאמין ולבנות. לימוד סיפורי חנוכה מתקופת השואה והמחנות שלאחריה נותן לנו פרספקטיבה על הדרך בה יהודים שמרו על זהותם גם בזמנים החשוכים ביותר ואת התקומה שלהם בכוחות חזקים.

מטרות השיעור:

1. התלמידים יכירו את האופן בו נחגג חג החנוכה בגטאות, במחנות הריכוז ובמחנות העקורים.
2. התלמידים יבינו כיצד שמירת מסורת החג בתנאים בלתי-אפשריים חיזקה את רוח היהודים.
3. התלמידים יזהו קווי דמיון בין ההתמודדות של היהודים אז לבין האתגרים עמם מתמודדת מדינת ישראל כיום.

שלב 1 – פתיחה (10 דקות):

- הצגת תמונה היסטורית של הדלקת נרות חנוכה בגטו או במחנה.
- שאלות לניתוח ראשוני :
 - מה אתם רואים בתמונה?

- מדוע לדעתכם היה כל כך חשוב לאותם יהודים להדליק נרות חנוכה למרות הסיכון?
 - מה המסר שהתמונה מעבירה לנו כיום?
-

שלב 2 – למידה מעמיקה (20 דקות):

- הצגת מקורות ועדויות על חגיגות חנוכה בשואה ובמחנות קפריסין (באמצעות המצגת).
 - קריאת קטעים נבחרים מתוך העדויות שבמצגת.
 - דיון כיתתי :
 - כיצד שמירת חג החנוכה העניקה תקווה ליהודים בתקופה הקשה?
 - אילו מסרים ניתן לקחת מכך לימינו?
-

שלב 3 – הקשר אקטואלי: חנוכה ומלחמת "חרבות ברזל" (10 דקות):

- דיון בהקבלה בין חג החנוכה בתקופת השואה לבין מלחמת "חרבות ברזל":
 - כמו אז, גם היום אנו מתמודדים עם אויבים הרוצים להשמידנו – מה ניתן לנו כוח להמשיך?
 - איך אנו יכולים לקחת השראה מהשורדים ולהשתמש בה לחיזוק רוחנו בימים אלו?
-

שלב 4 – סיכום (5 דקות):

- כל תלמיד יכתוב משפט אחד שמסכם את המסר החשוב ביותר שלמד מהשיעור.
 - הצגת משפטי התלמידים בכיתה ושיחה מסכמת על חוסן, אמונה ותקווה.
-

סיכום:

בדיוק כפי שחג החנוכה היווה סמל לתקווה ולחוסן עבור היהודים בתקופת השואה ובמחנות

קפריסין, כך גם כיום – בימי מלחמת "חרבות ברזל" – אנו שואבים כוח מהעבר, לומדים מהמסורת ומתחזקים באחדותנו ובאמונתנו בתקומת ישראל.